

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 119/2025 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Emmi Vettenranta, sosiaali- ja terveysministeriö
- asiantuntija Mikko Sankala, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- ekonomisti Tytti Naukkarinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- johtaja Karo Nukarinen, Työllisyysrahasto
- toiminnanjohtaja Aki Villman, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- valtiovarainministeriö
- Kansaneläkelaitos
- Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
- STTK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei huomautettavaa:

- Akava ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2026 työttömyysvakuutusmaksut.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,89 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,31 prosenttia palkasta palkkasumman 2 509 500 euroon asti ja sen ylittävältä

Valiokunnan mietintö StVM 21/2025 vp

osalta 1,23 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,39 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,31 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,31 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 2 509 500 euroon asti ja sen ylittä-vältä osalta 0,72 prosenttia palkasta. Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,31 prosenttia palkasta palkkasumman 2 509 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 0,79 prosenttia palkasta.

Omaavastuumaksun palkkasummarajoja ehdotetaan muutettaviksi siten, että täysimääräinen omaavastuumaksu perittäisiin yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi vähintään 40 152 000 euroa. Omaavastuumaksua ei perittäisi yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi enintään 2 509 500 euroa.

Muutosturvamaksun maksuvelvollisuuteen liittyviä palkkasummarajoja ehdotetaan tarkistettaviksi vastaamaan vuoden 2025 palkkakerrointa. Täysi muutosturvamaksu vuodelle 2026 säilyisi ennallaan.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi työttömyysvakuutusmaksut vuodelle 2026. Ehdotuksen mukaan vuonna 2026 palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,89 prosenttia palkasta, mikä on 0,30 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2025. Vuonna 2026 työnantajan maksu on ehdotuksen mukaan 0,31 prosenttia palkasta palkkasumman 2 455 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,23 prosenttia. Tällöin työnantajan keskimääräinen maksu on arviolta 0,92 prosenttia palkasta, joka on 0,31 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2024. Vastaava suhteellinen muutos ehdotetaan tehtäväksi myös yrityksen osaomistajien, valtion liikelaitosten ja yliopistojen työttömyysvakuutusmaksujen määriin.

Esityksessä ehdotetaan myös korotettavaksi työnantajan työttömyysturvan omaavastuumaksussa sovellettavat palkkasummarajat työttömyysvakuutusmaksun palkkasummarajaa vastaavasti vuoden 2025 palkkakertoimella. Täysimääräinen omaavastuumaksu peritään, jos yrityksen palkkasumma on vähintään 40 152 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omaavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omaavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 509 500 euroa.

Työttömyysvakuutusmaksujen korotustarve perustuu ennusteeseen työllisyyden ja talouden kehityksestä. Maksuprosentit perustuvat arviolle 10,5 prosentin keskimääräisestä työttömyysasteesta vuodelle 2026. Korkean työttömyyden vuoksi Työllisyysrahaston menot ovat kasvaneet etuusjärjestelmään tehdyistä muutoksista huolimatta ja Työllisyysrahaston tuloksen arvioidaan olevan kuluvana vuonna noin 749 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Valiokunnan mietintö StVM 21/2025 vp

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää ehdotettuja maltillisia maksujen korotuksia perusteltuina Työllisyysrahaston maksuvalmiuden turvaamiseksi ja kannattaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Työllisyysrahasto arvioi vuonna 2026 työnantajien työttömyysvakuutusmaksuista kertyvän 924 miljoonaa euroa ja palkansaajan maksuja noin 963 miljoonaa euroa. Ehdotetuilla maksuprosenteilla Työllisyysrahaston vuosituloksen arvioidaan olevan valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan 40 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2026.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työttömyysvakuutusmaksujen taso pyritään pitämään mahdollisimman vakaalla tasolla. Kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvia työttömyysvakuutusmaksujen muutoksia tasataan suhdannepuskurilla, jossa arvioidaan valtiovarainministeriön ennusteen mukaan olevan varoja vuoden 2025 lopussa 523 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 lopussa 483 miljoonaa euroa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että suhdannepuskurin määrä on selvästi alle suhdannepuskurin enimmäismäärän, jonka arvioidaan olevan vuoden 2026 lopussa 1 296 miljoonaa euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 119/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 12.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Maaret Castrén kok
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Henrik Wickström r

Valiokunnan mietintö StVM 21/2025 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen